

Halden kommune

Rehabilitering og aktivitet

Det Kongelige Arbeidsdepartement
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref: Vår ref: Arkivkode: Saksbehandler: Dato:
2010/3861-5 F12 Ann-Sofie Næss, 14.10.2010

Høringsvar: NOU 2010:5 "Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering - et helhetlig hjelpemiddeltilbud"

Hjelpemiddelområdet er stort og komplekst, og det er behov for en gjennomgang både av formidlingsprosessene, ansvarsfordelingen og lovverket. Umiddelbart høres overskriften på NOU'en veldig riktig ut, men innholdet synes ikke å stemme overens med denne.

Utgangspunktet for hjelpemiddelformidlingen i Norge, og etableringen av statlige hjelpemiddelsentraler, har vært: " Rett hjelpemiddel til rett bruker til rett tid". Det er ønskelig at det fortsatt skal være slik. Hjelpemiddelformidlingen må være *forutsigbar*, det må være et lovverk som ivaretar dette og brukere må få tilgang på hensiktsmessige hjelpemidler uansett hvor de bor i Norge. Det er absolutt et forbedringspotensiale i dagens hjelpemiddelformidling. Det er viktig å gripe fatt i det som fungerer bra, samt videreutvikle/forbedre det som ikke fungerer.

For å ivareta gode og riktige formidlingsprosesser, krever dette *kvalitet og kunnskap* i alle ledd av formidlingen. Dette igjen krever en stor grad av *brukermedvirkning og samarbeid* både med den enkelte bruker og andre involverte instanser.

Forslagene i NOU 2010:5 går ut på å fordele ansvaret for hjelpemiddelformidlingen på flere sektorer, både første-, annen- og tredjelinjetjenesten, og dette igjen betyr en *fragmentering av ansvaret*. Det igjen vil stille enda større krav til kvalitet, kunnskap, samarbeid og *koordinering*, og ikke minst en mer uoversiktlig formidling sett fra brukernes ståsted.

Det er i dag gråsoner ift hvem som har ansvaret for enkelte hjelpemidler, som bl.a. hjelpemidler i omsorgsboliger. Vi tror at ved innføring av sektoransvarsprinsippet, vil *gråsonene* bli mye mer omfattende enn det er i dag. Det kan i ytterste konsekvens føre til ansvarsfraskrivelse.

Det er spesielt bekymringsfullt ift funksjonshemmede barn, som ofte er på mange forskjellige arenaer samtidig, som barnehage/skole, hjem/bolig og fritid. Det er ofte stor kompleksitet forbundet med hjelpemiddelformidling til barn, og her vil mange sektorer være aktive samtidig.

Dette er allerede svært vanskelig i dag, med samarbeid, koordinering og ansvarsfordeling.

Vi savner derfor *konsekvensutredninger* ift sektororganisering.

Postadresse:
Kjærlighetsstien 28, 1781 Halden
E-post:

Besøksadresse:
Kjærlighetsstien 28
Internett:
www.halden.kommune.no

Telefon:
69 17 45 00
Telefaks:
69 18 00 58

Bank:
6120.05.74035
Org.nr:
959 159 092

Kommunehelsetjenesten har i dag et stort ansvar for hjelpemiddelformidlingen, og tekniske hjelpemidler er ofte et viktig middel i re-/habiliteringsarbeidet, for å gjøre brukere så selvhjulpne som mulig. Behov oppdages, kartlegges, utredes, vurderes, tilrettelegges, samt at det gis opplæring og oppfølging i forhold til enkeltbrukere.

Kommunen har fått et utstrakt ansvar for hjelpemiddeldistribusjonen til/fra alle brukerne innad i kommunen, og det er inngått rammeavtale mellom Halden kommune og NAV Hjelpemiddelsentral Østfold om ansvarsfordelingen. Kommunen blir stadig pålagt flere arbeidsoppgaver fra hjelpemiddelsentralen, som større reparasjoner, mer krevende montering/demontering, flatpakkede hjelpemidler som må settes sammen m.m., slik at arbeidsoppgavene stadig øker – uten tilførsel av økonomiske midler.

Halden kommune er svært skeptiske og bekymret over forslaget om overføring av ansvaret for basishjelpemidler til kommunene, med finansiering gjennom økt rammetilskudd.

Hjelpemiddelformidlingen for basishjelpemidler vil mest sannsynlig bli forskjellig håndtert fra kommune til kommune, og kommunens økonomi kan bli avgjørende om innbyggerne får hjelpemidler eller ikke. Det vil ikke lenger være lik praksis i alle landets kommuner, og det vil skape flere gråsoner og ulikheter for brukere av tekniske hjelpemidler.

Ved overføring av ansvaret til kommunene, vil det bli store utfordringer og nye arbeidsoppgaver, som innkjøp og anskaffelsesprosesser, lager og logistikk, samt et ennå større ansvar for renhold/desinfisering og vedlikehold/gjenbruk/kassasjon enn i dag. Dette vil kreve både ytterligere personellressurser, kompetanse, samt bygningsmessige utfordringer ift lagerhold og renhold. Vi tror ikke finansiering som rammetilskudd til kommunene vil dekke økte utgifter, og vi mener at det fortsatt må være staten som ivaretar alle hjelpemidler.

Det positive i høringsrapporten, er at det er et ønske om å fjerne skillet mellom korttidsutlån og varige utlån av tekniske hjelpemidler. Vi mener dette kan gjøres selv om ikke kommunene har ansvaret for basishjelpemidler. Det samme gjelder rettigheter til hjelpemidler uavhengig om man bor hjemme eller på institusjon eller i omsorgsbolig. Det bør være en harmonisering av lovverkene, slik at de som har behov for hjelpemidler, skal få det, uavhengig av adresse. Det er også et svært positivt forslag å oppheve aldersgrensen på 26 år for aktivitetshjelpemidler, som både kan være forebyggende og helsefremmende, men disse hjelpemidlene må fremdeles være et statlig ansvar.

Det er også et stort behov for å styrke kompetansen og tiltak for tilrettelegging i arbeidslivet. Det er behov for ressurser og kunnskap inn i de lokale NAV-kontorene, men hjelpemiddelsentralene må være kompetansesentra også for dem. Det er ofte en sammenheng mellom hjelpemidler til utdanning, arbeid og i hverdagslivet, og det blir mange aktører med sektoransvarsprinsippet.

Konklusjon:

Halden kommune mener at retten til anskaffelse av tekniske hjelpemidler skal være uavhengig av bosted og økonomi. Det må fremdeles være et statlig finansieringsansvar, og hjelpemiddelsentralene må fremdeles være kompetansesentra for andre aktører, bl.a. for førstelinjetjenesten. Det må være et lovverk som Folketrygdloven, som hjemler retten til hjelpemidler, og det kan være en løsning å endre inngangskriteriene for å ivareta flere brukergrupper enn i dag. Det må hele tiden bestrebes god kvalitet og kunnskap inn i formidlingsprosessene, og vi mener at en forbedring av dagens system vil være mest hensiktsmessig. Det er gråsoner i dagens hjelpemiddelformidling, som må ryddes opp i, og det er mulig å finne mindre byråkratiske løsninger, for å effektivisere formidlingsprosessene.

Det synes som en dårligere ressursutnyttelse å innføre sektoransvarsprinsippet, både når det gjelder personell og gjenbruk/ombruk av tekniske hjelpemidler. Det vil også bli vanskeligere for brukere av tekniske hjelpemidler å orientere seg i sektorsystemet og det vil stille mye større krav til koordinering mellom de forskjellige systemene.

Det mest samfunnsøkonomiske tror vi vil være å beholde, forbedre og videreutvikle de fylkesvise hjelpemiddelsentralene. Det er også et sterkt ønske at forebygging og rehabilitering skal få en større plass i formidlingssystemet.

Med hilsen

Ann-Sofie Næss
enhetsleder

Kopi til:
Gun Kleve
Arild Børstad
Grete Nyquist
Gina Anette Brekke